

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

2. An, & quid sit vnio materiæ ad formam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

excludit omnem rationem entis reale, habetur intentum, quod est purum nihil, & quod abusiue dicatur ens negatiuum reale, cum potius deberet dici realiter non ens; si autem dicatur negatiuum, quia tollit formam oppositam, licet etiam in se aliquam entitatem habeat, hoc non tollit, quin sit ens positium intrinsecè & formaliter.

Quod hæc impugnationes Mastrij nihil prorsus concludant, nec faciant ad rem, condonandum est, quia proposuit improbare, quod improbari reuera nequit; sed impossibile aggredi non deberet.

Dico ergo ex suppositione, quã admittit ipse Mastrius, quod datur à parte rei ante opus intellectus negationes & priuationes, quæ nõ sunt entia rationis, nõ posse quẽpiam rationis capacem dubitare, quin capiendò per ens reale, quidquid est à parte rei & nõ est ens rationis, negationes tam bene ac proprie vocari entia realia quam ipse Mastrius, & capiendò per ens reale negatiuũ & priuatiuum, quod est à parte rei, & nullam formalitatẽ positiuam includit, nõ posse controuerti, quin negationes & priuationes sint entia priuatiua & negatiua: nec aliud ego, & illi alij, quos impugnat Mastrius, intẽdimus quã hoc quod euidentissimũ esse confirmo: quia certe posset homines instituere has voces ens reale ad significandũ quodcũque, quod nõ est ens rationis, siue sit positium, siue negatiuum, & posset instituere has voces; ens reale priuatiuum & negatiuum ad significandũ negationes & priuationes reales, voces enim sũt ex instituto: sed si hoc fieret, esset verũ quod ego docui, & illi alij, quos Mastrius impugnat. An autem de facto sit illa institutio, est mera quæstio de nomine: sed nõ est dubitandi locus, quin, quod ego dixi, sit de facto etiã verum, quia dixi tantũ quod capiendò ens reale, prout opponitur enti rationis, hoc est prout tale diceretur, omne illud, quod nõ esset ens rationis, negationes & priuationes absolute & simpliciter posset vocari entia rationis. Quod etiã de facto sit illa institutio de ente reali priuatiuo & negatiuo, sufficiẽter probatur per consensũ Authorũ, qui illo modo loquũtur; quamuis generaliter nõ esset admissa ab omnibus: nam Authores particulares aliquando vtuntur modo loquendi nouo ad declarandos suos coceptus, & quando significant sufficienter, quod volunt, sæpe faciunt optime. Ex quibus facile patet impugnationes Mastrii esse cæteris suis simillimas, sed placet respondere sigillatim.

Ad primam, Respondeo primò quamuis de facto ens reale simpliciter acceptum dicatur de ente positio, tamen non inde sequi, quin si caperetur prout opponitur enti rationis, seu prout omne illud diceretur ens reale, quod non esset ens rationis, posset priuatio & negatio dici ens reale; hoc est autem quod ego dico, vnde prima hæc improbatio nihil facit contra me.

Respondeo secundo, directe negando consequentiam; quia sicut licet esse hominem, ex primaria significatione significat illud, quod est animal rationale, tamen non sequitur, quin aliquid quod non est, nec potest esse tale animal, dicatur homo cum aliquo adiuncto ex quo datur intelligi, quod non significet tale animal, sed aliquid aliud, vt patet ex eo, quod aliquid, quod non est tale animal vocatur homo secundum quid, verbi gratia, homo pictus: ergo quamuis ens reale significet primario ens reale positium, potest tamen cum adiuncto, ex quo datur intelligi, quod non capiatur in illa significatione, dici de aliquo, quod non sit tale ens: sed tale additum est ly negatiuum, vel priuatiuum: ergo potest dici de priuatione, quod sit ens reale priuatiuum.

Respondeo tertio, negando etiam consequentiam; quia quãuis ex primaria significatione significaret ens positium, posset tamẽ ex secundaria significatione significare aliquid, quod nõ est ens positium propter proportionem, quam haberet cũ ente illo reali positio, sicut patet de Ly sano & alijs similibus analogis: sed negatio aliquã habet proportionẽ cam ente reali positio, quatenus scilicet potest esse à parte rei absque fictione, tam bene quam ens positium: ergo posset vocari ens reale ex

secundaria institutione & quidẽ congruentissime, quãdo ageretur de distinctione ipsius ab ente rationis, & à fortiori posset vocari ens reale negatiuum aut positium.

Quod vltèrius confirmo, quamuis non sit necesse: quia ipsam ens ex prima sua institutione significat ens reale positium, & tamen potest dici & dicitur de facto de ente rationis cum particula denotante, quod non capiatur pro ente reali, verbi gratia, cum ly rationis: ergo idem dici potest de ente reali, quod cum particula denotante, quod non capiatur pro ente reali positio, dici possit de aliquo, quod non sit tale ens reale, non obstante sua prima institutione.

Ad probationem antecedentis adductam à Mastrio, concedo totum; quia sine dubio negatio opponitur enti positio in omni ratione positiua quam includit & consequenter negatio non dicit ens reale positium, nec aliquid positium in ente reali positio; nec vllus oppositum somniatur; sed inde non sequitur quin negatio possit dici ens reale negatiuum, quia per hoc non denotatur, quod aliquid positium inclusum in ente reali inuoluatur; sed potius oppositum; nec sequitur etiam, quod non possit dici ens reale; non quidem prout ens reale significat quid positium reale, sed prout capitur pro omni eo, quod non est ens rationis.

Ad primam probationem consequentia ipsius, concedo quod negatio opponatur enti reali positio in ratione entis realis positio & entis realis simpliciter, & secundum primariam institutionem; sed nihil inde sequitur ad positum contra nos. Similiter etiam peccat secunda probatio consequentia, quæ tota posset concedi absque præiudicio aliquo nostro, sed respõdeo tamen aliter distinguendo consequens: ergo ratio entis realis vt sic, quatenus significat ex primaria institutione ens positium reale non inuoluitur in negatiuo concedo: ergo ratio entis realis negatiui non inuoluitur in ipso, aut ratio entis realis prout ex secundaria institutione significat omne illud, quod opponitur enti rationis, non inuoluitur in ipso, nego consequentiam, quia hæc ratio non necessario importat positium; quid.

Ad tertiam probationem, Respondeo per ens reale, quod dicitur de negatiuo intelligi aliquid, quod est à parte rei absque fictione, & illud dici negatiuum, quia nihil positium in se includit, vnde excludit omnem rationem entis realis vt sic, prout ens reale ex primaria institutione significat ens reale positium; non vero excludit rationem entis realis negatiui magis, quã homo pictus excludit rationẽ hominis picti, licet excludat rationẽ hominis veri, nec excludit rationẽ entis realis absolute, prout tale dicitur omne, quod nõ est ens rationis.

QVÆSTIO II.

An, & quid sit vnio materie ad formam.

11. Omnes concedunt materiam, & formam vniri debere inter se physice ac intime ad hoc, vt constituent totum per se substantiale, sed difficultas est, per quid formaliter vniantur, seu in quo consistat formaliter vnio ipsarum. Aliqui putant materiam & formam intime vniri seipsis, supposita indistantia earum, ac intima præsentia, nec ad hoc requiri aliquam entitatem superadditam ipsis, qui esset modus absolutus, aut respectus. Ita Occamus 1. d. 3. o. q. 1. Greg. d. 28. q. 2. Aureolus. 4. d. 44. Caiet. 3. p. q. art. 7. Ioannes à S. Thoma q. 6. a. 3. Alii vero tenent requiri aliquid tertium, quod sit nexus & vinculum earum: sic Scotus 2. d. 3. q. 4. & in 4. d. 12. quem præter suos omnes sequuntur principales Thomistæ, & recentiores, quos citant & sequuntur Complutenses disp. 6. q. 2. Auerſa qu. 19. sect. 5. Arriaga disp. 4. sect. 1. Inter hos autem authores est alia controuersia, an illud tertium sit respectus, vel modus positius absolutus. Scotista tenent, quod sit respectus, reliqui existimant, quod sit quid positium absolutum.

CONCLUSIO I.

12. Requiritur aliquid distinctum realiter inter materiã, & formam per quod formaliter vniantur. Hæc est communior cum secunda sententia contra primam.

Probat, quia impossibile est, aliquid prædicatum reale

Vnio est
quid distinctum
à rebus
vnitis

reale competere aliquibus de nouo sine aliqua mutatione reali, vt de se est euident: sed materia cõpetit de nouo esse realiter informatam à forma, & forma esse realiter informantem, & vtrisque esse realiter vnitas, & constituentes totum: ergo fit aliqua mutatio realis, ratione cuius hoc ipsis de nouo competat: ergo aliquid de nouo fit, à quo habent istas reales denominationes: sed illud non potest esse aliud quam vnio, quæ sit realiter ab ipsis distincta (capiō autem hic distinctionē realem, prout comprehendit distinctionem modalem) ergo.

Probat̃ur secundo: materia & forma possunt simul existere in rerū natura sine eo, quod formaliter & intrinsece inter se vniantur: ergo non habent esse sic vnita à se ipsis formaliter, quæcunque enim se ipsis vniantur, aut quomodocunque referuntur ad se inuicem, non possunt esse simul, quin ita vniantur & referantur: ergo vt formaliter vniantur, requiritur aliquid aliud ab ipsis ita distinctum, vt possint esse sine illo à parte rei: sed illud est, quod nos vocamus vnionem formalem: ergo datur inter illa talis vnio.

Dices sufficere, vt de nouo vniantur, quod ponatur vnio efficiens, hoc est actio agentis vnientis ipsa.

Contra primo, quia vel illa actio est in extremis vnitis, vel extra ipsa, si sit in ipsis, habetur intentum, quia conceditur aliquid dari inter ipsa, per quod vniantur, & sine quo non vnirentur; si sit extra: ergo per illam nõ vniantur: apparet enim absurdum, quod per aliquid extrinsecum illis vniantur.

13. Contra secundo, quia non potest dari actio noua realis de prædicamento actionis, de qua loquimur, quin sit terminus nouus realis per eam productus; nihil enim est aliud actio, quàm id, per quod formaliter constituitur agens producens aliquid: ergo non potest agens habere actionem nouam & realem circa materiam & formam (si præexisterent non vnita, vt posset fieri secundum omnes) quia ipsas vniret, nisi aliquid inter ipsas produceret distinctum ab actione & materia ac forma.

Dices sufficere pro termino actionis totum compositum, quod constituitur per formam & materiam.

Contra, vel illud totum compositum est aliquid præter partes, vel non; si sit, habetur intentum: si non, ergo nulla responsio, quia non ostenditur quomodo possit saluari noua actio.

Dices, illud non esse aliquid præter materiam & formam vnitas.

Contra, quia vel materia & forma vnita dicunt aliquid præter materiam & formam, vel non, & redit argumentum.

14. Dices cum Caietano, compositum dicere tertiam entitatem distinctam realiter à partibus, & illud per illam actionem produci, non tamen haberi intentum conclusionis, quæ vult aliquam vnionem præuiam ad tertiam entitatem.

Contra, quia efficiens non potest producere tertiam entitatem, nisi concurrentibus materia & forma, & consequenter iisdem applicatis sufficienter: sed non applicatur ad constitutionem totius sufficienter, nisi vniantur, quia per hoc ipsum constituunt, quod inter se vniantur, ergo prius debet saluari vnio ipsorum quam compositum, & consequenter nulla responsio. Adde communiter ab aduersariis negari illam tertiam entitatem.

15. Confirmatur, quia debent necessario admittere vnionem inter albedinem & parietem, neque possunt illam saluare per illud de tertia aliqua entitate, cum non sit ibi vlla tertia entitas secundum vllum ex ipsis: sed si, vt paries & albedo vniantur, requiritur vnio distincta ab ipsis, etiam à paritate rationis requiritur, vt materia & forma vniantur, vt videtur euident.

Dices, non posse quidem materiam & formam vniri de nouo, quin detur de nouo aliquid, quod non fuit antea, sed illud nouum non debere esse aliquid positiuum, sed indistantiam, seu negationem distantia: vnde eo ipso, quo ponitur illa indistantia, materia & forma se ipsis vniantur.

Contra sic, illa indistantia esset vnio ipsarum, vel saltē

conditio necessitans ad hoc, vt se ipsis vnirentur; sed hoc est falsum, vt dicemus conclusione sequenti: ergo & responsio est falsa, ex qua sequitur.

Contra secundo, quia ipsamet indistantia, seu præsentia intima est quid positiuum: ergo quamui in ea consisteret vnio, adhuc vera esset conclusio. Probatur antecedens tum quia ponitur per actionem nouam realem; tum quia ipsa distantia est quid positiuum, ergo & præsentia; tum denique, quia secundum aduersarium ipsa distantia est negatio: ergo indistantia, seu præsentia non est negatio, quia alias vna negatio tolleretur præcise per aliam, quod implicat.

16. Obijciēs primo: sequeretur quod non vnirentur immediate, & consequenter quod non facerent vnum per se, quod est absurdum.

Respondeo distinguendo sequelam, id est, sine aliquo ab ipsis realiter distincto, concedo: id est, sine aliquo quod prius informaretur à forma quàm materia, aut quod prius actuaret materiam vt quod, quam forma, nego sequelam, & consequentiam.

Obijciēs secundo: sequeretur quod ipsa vnio vniretur per aliam vnionem, & sic in infinitum.

Respondeo negando sequelam, quia sicut quantitas nõ est quanta per aliam quantitatem, quia ipsa est ratio formalis faciendi quantum; & sicut relatio alicuius ad aliud non refertur per aliam relationem ad illud aliud, quia est ratio formalis referendi ad illud; ita vnio cum sit ratio formalis vnienti materiam cum forma, non debet vniri per aliam vnionem ab ipsa.

Confirmatur, quia propterea colligitur quod sit requisita vnio distincta inter materiam & formam, quia posset existere à parte rei sine vnione; & certe si nõ possent existere sine vnione, nõ deberet superaddi ipsis vnio distincta: sed sic est quod vnio nõ possit existere simul cū materia & forma, quin vniantur vtrique vel alteri ex ipsis, nec è contra: ergo non debet dici, quod vniantur per aliam vnionem. Et hinc soluitur cur ipsa forma nõ possit dici se ipsa vniri tam bene, quam vnio dicitur, & cur etiam forma & materia, quamuis possit existere sine vnione, non tamen vniantur vnioni per aliam vnionem.

17. Obijciēs tertio. Verbum diuinum vnitur naturæ humanæ: siue vlla vnione; neque enim potest esse capax vnionis, quamuis possit simul existere cum natura humana sine tali vnione: ergo quamuis materia possit existere simul cum forma absque vnione, tamen potest vniri ipsi sine vnione.

Respondeo distinguendo antecedens: sine vnione in ipso intrinsece subiectata, concedo: sine vnione ad ipsum terminata, nego antecedens. Vnde argumentum est ad oppositum: Verbum diuinum ex eo, quod possit existere simul cum natura absque eo quod vniantur, non potest ipsi formaliter vniri absque vnione; vel in se subiectata vel ad se terminata: ergo similiter dicendum est de materia & forma.

18. Obijciēs quarto: vel illa vnio esset prior in materia quam forma, vel simul, vel posterior; primum & secundum nequit dici, quia respectus supponit extrema; si dicatur tertium, ergo superfluit, quandoquidem forma sit in materia absque illa.

Respondet Mastrius, quod sit posterius in materia, quæ forma posterioritate naturæ, & tamen non superfluit, quia forma in illo posteriori non est in materia formaliter, sed fundamentaliter.

Contra, quia si est vllō modo in materia ante vnionē, est ibi secundum suum esse formale: ergo est ibi formaliter.

Deinde ad quid requiritur, quod sit ibi aliquo modo secundum suum esse formale?

Respondeo ergo aliter, quod vnio sit in materia priusquam forma, prioritate à quo, quia est ratio formalis ponendi formam in illa; neque est verum quod relatio vniuersaliter supponat extrema in esse aliquo, quando ab ipsa habetur formaliter, quod extrema habeant illud esse, de quo alias lib. 2. *Physic.* dum agitur de causalitate efficientis & materialis causæ.

Na 4 CON

CONCLUSIO II.

Vnio
non est
indistan-
tia aut
intima
presentia.

19. Vnio materiae & forma non consistit in indistantia aut intima presentia locali ipsarum; neque etiam in dispositionibus illis praeiis, quibus prepararetur materia ad formam, quae dispositiones essent forma absoluta, ut quantitas cum qualitatibus talibus vel talibus; neque etiam ad illam indistantiam ac dispositiones sequitur necessario, quod aut seipsi, aut per aliam unionem superadditam uniantur. Haec est contra Nominales, Probat Arriaga hanc conclusionem, quia mors hominis est corruptio substantialis, ergo aliquid substantiale debet perire: sed nihil perit praeter unionem, ergo vnio, qua uniantur partes hominis, debet esse quid substantiale, & consequenter non consistit in illis dispositionibus, & indistantia seu presentia locali, quae sunt accidentia.

Haec probatio non valet, falsum enim est subsumptum non solum in nostra sententia, qui ponimus tertiam entitatem distinctam a partibus unitis; quae entitas est substantialis & perit pereunte vnione, quae praerequirunt necessario ad illam; sed etiam in opposita sententia id negante, quia licet in ea vnio esset accidens, & licet non periret illa entitas simplex praeter illam unionem, tamen verum esset dicere, quod periret aliquid, de quo praedicatur quod sit substantia, verum enim esset dicere, quod periret homo, qui simpliciter dicitur substantia, neque corruptio hominis dicitur substantialis alia ratione, quam quod aliqua substantia per illam pereat hoc modo.

20. Dices cum Arriaga, licet dicatur tum homo perisse, hoc tamen reuera non esse aliud quam aliquid perisse, quod essentialiter requirebatur ad constitutionem hominis, & inde denominari ipsum hominem perisse; ergo si vnio, quae est illud, quod vere & formaliter perit, sit accidens, corruptio non debet dici substantialis, quamvis substantia hominis denominetur per illam corruptionem perisse.

Contra, quia reuera non solum vnio perit, sed homo perit siue denominatiue siue formaliter: sed nihil requiritur ad hoc, quod corruptio dicatur substantialis, quam quod substantia dicatur perisse per eam, siue denominatiue dicatur perisse, siue formaliter.

Confirmatur: non per corruptionem aut definitionem unionis praecise habet definere homo, quia si poneretur vnio absque materia & forma, & definirer, non posset tam dici definere homo, nec illa definitio esset definitio substantiae hominis: ergo ab aliquo alio habet dici talis definitio, nimirum ex eo, quod fuit per illam unionem positus homo, & ex eo quod postea ea definente non remanet homo: sed hoc esset aequum verum, siue vnio esset substantialis intrinsece, siue non: ergo posset saluari destructio substantiae hominis, quamvis vnio non esset intrinsece substantialis, & consequenter posset destructio hominis vocari substantialis, quamvis vnio esset accidens.

21. Dices actionem specificari a termino formali, qualis est in casu nostro vnio, quae definit: ergo si vnio non sit substantialis, destructio non potest esse substantialis.

Respondeo, actionem etiam specificari posse a quocumque, de quo potest dici quod per ipsam ponatur aut tollatur quomodocumque ponitur aut tollitur per illam: sed potest dici quod substantia hominis tollatur per destructionem unionis, ergo potest illa destructio ab hoc specificari & denominari substantialis; quod adeo evidens est, ut mirum sit posse ab ullo dubitari.

Probat idem secundo conclusionem, quia si vnio consisteret in dispositionibus accidentibus, sequeretur hominem non esse totum substantiale, quod est falsum. Haec etiam non valet, nam falsa est sequela maioris; illud enim dicitur esse totum substantiale, cuius omnes partes sunt substantiales & ordinatae per se ad compositionem physicam per modum actus & potentiae, & non requiritur ad hoc, quod quidquid intrinsece reperitur in illo sit substantia, nisi sit intrinsecum ipsi per modum partis. Quod si intelligat hic author, quod homo non diceretur totum substantiale in hoc sensu, quod non sit tale totum, in quo

non includatur intrinsece aliquod accidens aliquo modo, concedo sequelam, sed nego id esse absurdum, imo existimo esse omnino necessarium.

Dices non sufficere ut aliquid dicatur totum substantiale per se vnio, quod partes ipsius sint substantiae, quia alias aggregatum ex pluribus hominibus esset totum substantiale per se: ergo vnio substantialis requiritur ad hoc ut ex partibus resulter totum substantiale.

Respondeo negando consequentiam, quia licet non sufficiat quod partes sint substantiales, sufficit tamen quod sint substantiales, & habeant se per modum actus & potentiae, qualiter non se habent plures homines: sed se habent sic anima & corpus; materia, & forma physica substantialis.

Confirmatur hoc: debet esse aliqua ratio disparitatis inter partes hominis, & partes aggregati ex pluribus hominibus, ratione cuius inter illas possit in sententia aduersarij intercedere vnio substantialis & inter has non possit: sed illa ipsa disparitas sufficit ad hoc, quod dicantur facere vniam per se substantiam absque vnione substantiali, quamvis plures homines non possent facere vniam per se substantiam, quod videtur evidens.

22. Probat ergo melius conclusio primo, quia multa inter se vnibilia, quaeque non praerequirunt ad vnionem aliquas dispositiones quantitatis aut qualitatum, sunt sibi inuicem intime praesentia localiter ac indistantia, quae tamen non uniantur: ergo vnio non consistit in illa intima praesentia ac dispositionibus, nec etiam ad illas necessario sequitur. Consequentia est evidens. Probat antecedens, quia Verbum diuinum est vnibile tam bene cum aliis naturis humanis existentibus quam natura de facto assumpta, & idem est de aliis Personis diuinis, & omnes tres Personae sunt aliis naturis tam intime praesentia localiter, ac indistantes omnibus naturis existentibus, quam Verbum est intime praesens naturae assumptae: sed non sunt vnitae, ergo antecedens est verum.

Probat conclusio secundo: Posita materia prima cum omni dispositione absoluta quantitatis & qualitatis, potest poni forma indistans ab ea localiter absque vnione physica, ad quam sequeretur ex forma, & ipsa vnio per se: ergo vnio non consistit aut in illa indistantia, aut in dispositionibus, aut in vtriusque simul; nec etiam ad illa necessario sequitur siue disiunctiue, siue copulatiue. Consequentia patet: probatur antecedens: quamvis subiectum animae separatae esset optime ad illam dispositum, anima separata non posset vnire se subiecto; alias resurrectio hominis mortui esset naturalis, & posset fieri virtute ipsius animae; quod videtur absurdum: sed posset facere se intime praesentem illi subiecto, & casu quo id faceret esset illud subiectum cum omnibus dispositionibus indistans localiter ab illa, neque tamen sequeretur vnio: ergo verum est antecedens.

23. Probat secundum idem antecedens, quia si duo homines aut duae aquae essent simul penetratiue in eodem loco, formae ipsorum essent eorum materiis intime praesentes, & illae materiae essent optime dispositae ad illas, quia dispositio sufficiens ad vniam animam rationalem, aut ad vniam formam aquae, est sufficiens aequum ad aliam animam rationalem, & aliam formam aquae eiusdem omnino rationis; sed tum anima vnus hominis non esset vnita corpori alterius, nec forma vnus aquae materiae alterius, ut est certum apud omnes: ergo possunt esse illae dispositiones ac indistantia absque tali vnione, & consequenter neque consistit vnio in illis, neque necessario sequitur ad illa.

Dices, non esse dispositiones omnes in eo casu in materiis, quia vna ex dispositionibus aut conditionibus necessariis ad vniam formam est, quod sit negatio alterius formae in materia; in eo autem casu non esset talis negatio.

Contra, quia negatio alterius formae non potest esse conditio necessaria, nisi quatenus vna forma esset incompatibilis cum altera in materia: sed in primis non est incompatibilis de potentia absoluta, ut supra vidimus: ergo non impediret quo minus alia forma esset vnita, quando simul ponerentur indistantes.

Deinde

Deinde non est vilo modo incompatibilis cum alia forma in materia, si eodem modo alia forma est, in materia ac ipsa est: sed in casu posito essent eodem modo in materia iuxta aduersariorum sententiam, quia vna non esset nisi per hoc quod esset indistans à materia sibi disposita: sed altera esset indistans ab eadem materia; & consequenter negatio formæ prioris non requiritur vt alia sit vnita materiæ simpliciter.

24. *Probatur tertio*, declarando conclusionem: possumus philosophari de duabus indistantiis seu præsentibus intimis localibus, de vna quidem; quæ haberet talem rationem, vt ea posita non posset vnum ex rebus indistantibus moueri localiter, quin altera moueatur: de alia vero, quæ haberet talem rationem, vt poneret quidem res indistantes, sed taliter tamen, vt ab agente loco motiuo vt sic posset vna ex illis rebus moueri loco, quin altera res moueatur. Et hæc duæ indistantiæ habentur de facto, vna quidem inter Angelum & corpora, quibus est præsens, & inter duo corpora penetrata; altera vero inter materiam & formam, subiectum & accidentia. Ex illis verò prima non solum habet virtutem faciendi res indistantes localiter, sed etiā vniendi physice, vt patet; secundo solum habet virtutē faciendi res indistantes præcise.

25. Hoc supposito, quæro ab aduersariis, quando dicunt materiam & formam vniri per indistantiam ac dispositiones, siue tanquam per vnionem, siue tanquam per conditionem sine qua non; an loquantur de indistantia primi generis, an secundi. Si de secunda, manifestum est quod falsa sit eorum sententia, quia vnio physica est talis naturæ vt vnum ex vnitis nequeat localiter moueri, quin alterum moueatur. Quamuis autem formæ essent indistantes indistantiæ secundi generis, vnum ex ipsis posset moueri localiter altero non moto: ergo non vniuntur physice posita tali indistantiæ. Si vero loquantur de prima, in re conueniunt nobiscum, quia illa vnio, quam nos superaddimus, in re est talis indistantiæ: facit enim materiam & formam indistantes sic, vt vna nequeat moueri localiter, quin altera moueatur; nec in hac conclusionem negamus, quin vnio consistat in tali indistantiæ: sed quod negamus est, quod non eo ipso præcise quo materia & forma sint indistantes localiter secundum conceptum præcise indistantiæ, habent esse vnita. Quod sic probo: haberent esse indistantes distantia secundi generis, sed non haberent esse vnita: ergo non sufficit quod sint indistantes præcise.

Dices: Indistantia est quid negatiuum, est enim negatio distantia, ergo non possumus tenere, quod vnio sit indistantia vilo modo.

Respondeo primo, distinguendo antecedens: indistantia quæ solum habet rationem indistantiæ, transeat; quæ non solum sit indistantia: sed etiam vnita, nego antecedens & consequentiam.

Respondeo secundo negando antecedens vniuersaliter, neque enim à sola negatione habetur esse indistans, sed ab aliquo positiuo, ad quod sequitur negatio: sicut enim ipsa distantia habetur à positiuo, ad quod sequitur negatio præsentia, ita præsentia est quid positiuum, ad quod sequitur negatio.

CONCLUSIO II.

Vnio est respectus extrinsecus adueniens, & non respectus extrinsecus absolutus substantialis aut accidentalis. Hæc est Doct. 3. d. 1. quæst. 1. cum suis communiter contra Thomistas & recentiores admittentes vnionem realiter distinctam à materia & forma, & probatur ex iis, quæ diximus questione prima de sex vltimis prædicamentis.

Obiicies primo: sequeretur quod materia & forma non vniuntur substantialiter, sed accidentaliter, quod est absurdum.

Respondeo distinguendo sequelam: id est, non vniuntur nisi mediante accidente, tanquam ratione formali vniendi ipsa, concedo sequelam, nec hoc est absurdum: id est, non ita vniuntur vt facerent vnam per se substantiam nego sequelam, hoc enim esset absurdum.

Dices vnionem intrinsece includi in aliquo compositio-

to: ergo, si sit accidens, aliquod accidens per se intrinsece includitur in substantia, quod videtur absurdum.

Respondeo distinguendo antecedens: tanquam pars intrinseca eius, nego antecedens; tanquam causalitas partium, aut vinculum ipsarum, concedo antecedens, & similiter distinguo consequens.

Dices: Vnio materiæ & formæ vocatur communiter substantialis, & actio, qua producitur, vocatur etiam substantialis: ergo vnio non est accidens, sed quid substantiale.

27. *Respondeo* negando consequentiam, quia vnio & actio illa vocantur substantiales, non quod vnio intrinsece sit substantia, sed quod ad eius productionem sequatur vna per se substantia, nempe homo aut aqua; & posset etiam vocari substantialis ad differentiam vnionis qua vnitur accidens subiecto, quia vnio materiæ cum forma habet pro vtroque extremo substantiam, quod non est verum de vnione qua vnitur accidens.

Dices denique: vnio debet esse proportionata composito: ergo si compositum sit substantia, vnio debet esse substantialis.

Respondeo distinguendo antecedens, id est, sufficiens ad copulandas partes eius, concedo, & nego consequentiam; alio modo, nego antecedens.

28. *Obiicies secundo*: vt copuletur partes integrales substantiæ, præter relationem vnionis ponenda sunt indiuisibilia positiua & absoluta & substantia: ergo vt copulentur materia & forma, præter relationem vnionis debet poni aliquid substantiale positiuum.

Respondeo, quidquid sit de antecedenti, negando consequentiam, quia partes integrales ita copulantur, vt possint esse non obstante sua copulatione extra se inuicem & non tangunt se inuicem immediate vt quod, secundum aduersarios, & consequenter debet necessario assignari aliquid aliud, quod tangant vt quod immediate, quod non est relatio, vt patet: materia autem & forma immediate se tangunt vt quod, & non mediante aliquo tertio, nec possunt esse extra se inuicem, dum coniunguntur; unde non est idem de ipsis dicendum & de partibus integralibus. Adde, argumenta quibus probantur indiuisibilia positiua & absoluta in continuo, non currere in proposito, & consequenter non hic concludere, licet ibi concludant.

29. *Obiicies vltimo*: si esset quid respectuum extrinsecum adueniens, deberet pertinere ad aliquod ex sex vltimis prædicamentis: sed non potest assignari ad quod pertineat, ergo.

Respondeo negando minorem, vel enim vnio materiæ, pertinet ad prædicamentum Passionis, & vnio formæ ad prædicamentum Actionis, vt insinuat Doct. 4. d. 10. qu. 1. propter proportionem, quam habet causalitas materiæ, quæ est eius vnio, cum respectu passionis: quod omnis transmutata ad agens, & proportionē res quamuis causalitas formæ, quæ est etiā eius vnio, cum actione agentis, vt transmutatur: nam forma agit formaliter in materia, eam transmutando formaliter sicut efficiens transmutando ipsam efficienter, & consequenter materia aliquo modo patitur à forma. Et sane hæc est vna ex rationibus, cur materia dicatur esse potentia, & forma actus. Vel vt ait Bassolus. 4. d. 12. qu. 1. & æque probabiliter putat *Mastrins*, spectat vtraque vnio ad prædicamentum Habitus, quia per vnam dicitur materia habere formam, & per alteram forma haberi à materia. Vera autē resolutio dependet ab acceptione habitus vt sic, & actio- nis ac passionis vt sic. Contra vero Bassolum nihil magis video virgere, quam quod si debet vnio materiæ dici esse de prædicamento habitus, quia per eam materia habet formam; similiter Vbi posset in eo poni, quia per ipsum non habet locum; aut saltem per vbi actiuum locus dicitur habere rem locatā: sed hæc res est parui momenti.

QVÆSTIO III.

Virum inter materiam & formam, quando vniuntur detur duplex vnio.

30. *S*upposito ex resolutione quæstionis præcedētis, quod detur aliqua vnio media inter materiam & formam,

Vnio est respectus extrinsecus adueniens, & non respectus extrinsecus absolutus substantialis aut accidentalis. Hæc est Doct. 3. d. 1. quæst. 1. cum suis communiter contra Thomistas & recentiores admittentes vnionem realiter distinctam à materia & forma, & probatur ex iis, quæ diximus questione prima de sex vltimis prædicamentis.

Ad quod prædicamentum pertinet vnio.